

teční, již jest v pravdě odvolání obžalovaného. Co se především týče požadavku, by čin obžalovaného posuzován byl co do sazby trestu, jež by naň dle zákona připadala, dle § 72 tr. z., je stížnost obžalovaného bezdůvodna, poněvadž zjištění rozsudku nikterak neospravedlňují předpokladu, že se nepokoj brzy zase bez dalšího nebezpečného vypuknutí utišil kdyžtě naopak došlo téměř k násilnému odzbrojení četníka a ukázalo se nutným, přivolati ku zjednání pořádku vojsko. Za pravdu dlužno však dáti zmateční stížnosti, pokud opírá správnost použití první sazby § 71 tr. zák. Obžalovaný kvalifikován je v rozsudku jako pobuřovatel a toto přesvědčení soudu jest opřeno o výroky, obžalovaným pronesené: »vemte mu patrony« a »má tam patrony« a dále o to, že popuzoval slovy, v rozsudku uvedenými, proti velicému důstojníku vojenské pohotovosti. Důvod posléz uvedený nemůže přicházeti v úvahu s hlediska § 71, první sazba tr. zák., poněvadž obžalovaný pro své počínání si proti velicému důstojníku vojenské pohotovosti nebyl stihán ani odsouzen pro zločin dle § 68 tr. zák. Ostatní výroky, pronesené obžalovaným k davu, četníka obklíčivšímu, neopodstatňují samy o sobě ani ve spojení s ostatními zjištěními rozsudku předpokladu, že obžalovaný vyvinul iniciativní činnost podněcovatelskou a náčelnickou vzhledem ku vyvolání srocení se samého, jež, pokud charakterisováno je účelem, klásti vrchnosti násilný odpor, zakládá již zločin, obžalovanému za vinu kladený. Než ani vůdcem (náčelníkem) davu sroceného se obžalovaný dle rozsudkových zjištění nejeví, neboť nic nenasvědčuje tomu, že by byl v davu zaujímal postavení vůdčí a že by zejména dav byl přikročil k odzbrojení na popud obžalovaného, jehož podíl v tomto násilném odporu proti vrchnosti nevybočoval tedy z mezí prosté účasti, postižitelné již sazbou druhé věty § 71 tr. zák., jež výslovně poukazuje k různé míře nebezpečnosti, škodlivosti a účasti pachatelovy jakožto k okolnostem, k nimž sluší hleděti při vyměřování trestu v rozpjetí zmíněné zákonné sazby od jednoho roku až do pěti let těžkého žaláře.

Čís. 429.

Narovnání ve smyslu § 188 tr. zák. musí uzavřítí sám pachatel, byt i byl nesvéprávným.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1921, Kr II 155/51.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost otcovského opatrovníka nezl. obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 2. března 1921, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry dle §§ 183 a 184 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudkem v odpor vzatým byl uznán nezletilý obžalovaný vinným zločinem zpronevěry, již spáchal na firmě, u níž byl zaměstnán. Zmateční stížnost, provádějíc důvod zmatečnosti dle § 9 lit. b) tr. zák., namítá, že prý rozsudek nedostatečně ocenil trestnost vylučující důvod účinné lí-

tosti. První stolice prý ani nevyšetřila, zda bezvýsledně uplynula lhůta, poskytnutá poškozenou firmou obžalovanému k náhradě škody. Soukromá účastnice prý platební lhůty prodloužila, avšak, nevyčkavši jejich uplynutí, učinila trestní ohlášení. Stížnost neдрží se rozsudkových zjištění, jak by, uplatňujíc hmotněprávní zmatky, byla povinna. Rozsudek vzal na základě výsledků průvodního řízení za zjištěno, že se obžalovaný zavázal poškozené firmě nahraditi škodu v určitém čase, t. j. do 1. října 1920, že však narovnáni nedodržel, nahradiv pouze 3000 K; kdežto celková škoda činila 22.000 K. Stížnost nenaznačuje, kde ve spisech odchýlné tvrzení její má oporu. Obžalovaný sám pak se za celého řízení ničím podobným nehájil. Má-li stížnost snad na mysli výpověď zástupce poškozené firmy, že k intervenci právního zástupce obžalovaného byla platební lhůta prodloužena, nutno poukázati k dalšímu údaji tohoto svědka, že obžalovaným nebyla ani tato lhůta dodržena a že svědek na to podal proti oběma spoludlužníkům dne 18. října 1920 civilní žalobu, kdežto trestní oznámení bylo učiněno teprve dne 18. ledna 1921. Zmateční stížnost jest po zákonu provedena jen potud, pokud zastává náhled, že poškozená firma musí narovnáni uzavřít s otcovským opatrovníkem obžalovaného, poněvadž prý trestní zákon má v § 188 tr. zák. pod slovem »narovnáni« na mysli právní jednání v civilním slova smyslu, jež jest teprve tehdy právoplatným, schválí-li je zákonný zástupce za civilně neoprávněného nezletilce. Soukromá účastnice je prý proto na lhůty a narovnáni tak dlouho vázána, dokud prý otcovský opatrovník k narovnáni tomu výslovně nepřistoupil. Stížnost je neodůvodněna. Podmínky, za kterých nastává beztrestnost zpronevěry pro účinnou lítost, stanoví toliko § 187 tr. zák., jež jakožto ustanovení výjimečné dlužno vykládati přesně. Ustanovením § 188 tr. zák. nebylo na podmínkách těch ničeho změněno. Toto zákonné ustanovení neobsahuje vůbec žádné samostatné normy, provádí jen zásadu § 187 tr. zák. ohledně konkrétních případů, aniž by případy tyto vyčerpávalo. Podmínkou účinné lítosti dle § 187 tr. zák. je pak, že pachatel sám, nikoli však někdo jiný za něho, musí nahraditi veškerou škodu. Zákon nerozlišuje mezi svéprávným a nesvéprávným pachatelem a to vším právem, čímě osoby, čtrnáctý rok svého věku překročivší, zodpovědnými bez výhrady za trestní činy. Byl by v tom také rozpor, kdyby se na jedné straně od nesvéprávného pachatele samého žádalo odčinění škody, na druhé straně však by se mu upírala způsobilost, uzavřít samostatně narovnáni, v § 188 tr. zák. míněné a sloužící za podklad onomu odčinění. Stanovisko zmateční stížnosti vedlo by k tomu, že v případech, jako je tento, činilo by se eventuelní stihání trestného činu odvislým od libovůle pachatelova zákonného zástupce, což by se přičilo nejen řízení, nýbrž i duchu zákona. Pod výrazem »narovnáni« nelze také rozuměti narovnáni ve smyslu právnícko-technickém, nýbrž každou dohodu, směřující k náhradě škody bez ohledu na to, do které kategorie smluv bylo by lze ji zařaditi. Stěžovatel mohl by vznésti nárok na beztrestnost obžalovaného jen tehdy, kdyby obžalovaný nebyl býval s to, vlastní silou a bez stěžovatelovy součinnosti škodu nahraditi, a kdyby býval na stěžovatele jako otce za tím účelem působil, by mu tento byl při náhradě škody nápomocen, stěžovatel pak k uzavřenému obžalovaným narovnáni byl přistoupil a škodu v dotyčné určité době také

zapravil. Tak se věc nemá, protože nalézací soud posoudil věc úplně správně.

Čís. 430.

Krádež. Tím, že věci vypadly za dopravy z vagonu, nepozbyla ještě dráha nad nimi držby, pokud zůstaly v obvodu nádraží a tudíž v dosahu moci dráhy.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1921, Kr I 583/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 7. února 1920, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem krádeže dle §§ 171, 174 II. a), 176 II. c) tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudkem nalézacího soudu byli uznáni obžalovaní (železniční zřízení) vinnými zločinem krádeže, spáchaným na železničním eráru tím, že si přisvojili věci vypadnuté ze železničních vagonů.

S hlediska hmotněprávních důvodů zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a), b), 10 tr. ř. dovolává se zmatečnou stížností údajů obžalovaných, dle nichž věci, ohledně kterých byli uznáni vinnými, na různých místech našli, že je považovali za věci nalezené, že se jim tudíž nedostávalo zlého úmyslu, předpokládaného §em 171 tr. zák. V těsné souvislosti s touto námitkou opírá se stížnost zjištění nalézacího soudu, dle něhož si byli obžalovaní vědomi, že obvod nádraží jako uzavřená prostora není cizím lidem volně přístupným, že tedy věci a zboží, které si v obvodu nádraží, ať z vozů nebo z jiných míst přisvojovali, patří buď těm, kdož je správně k dopravě svěřili, nebo železničnímu eráru, který za jejich dopravu ručí, že tudíž nelze mluvit o nálezech věcí opuštěných neb obžalovaným omylem došlých. Stížnost poukazuje k tomu, že věci ležely volně na zemi nebo mezi kolejnicemi, kam vypadly z vozů, stanicí projíždějících, u nichž dvířka se buď sama uvolnila nebo někým jiným byla otevřena, a dovozuje, že šlo takto o věci, nad nimiž železniční erár možnost volné dispozice ztratil a ohledně nichž pominul faktický výkon jeho držby, tudíž o věci ztracené. Pokud konečně jde o listový a cigaretový tabák, zdůrazňuje stížnost, že ležel na valníku, který nenáležel dráze, nýbrž podnikateli soukromému. Rozsudek se i touto stránkou případu pečlivě obírá a dospívá k závěru, že si obžalovaní dle povahy činu, který se ohledně různého zboží značné hodnoty v době noční často a hromadně opakoval, dle míst, na nichž si obžalovaní ony věci v obvodu nádraží přisvojovali, a konečně vzhledem ku svému vztahu k železničnímu eráru, totiž jakožto železniční zřízení, byli toho vědomi, že se dopouštějí krádeží, a označuje jako pouhou výmluvu jejich tvrzení, že si povahy svého jednání jako krádeže neuvědomili. Je pak neudržitelným právní názor, uplatňovaný zmatečnou stížností, že železniční erár nad věcmi, které, vypadše s vozů, ležely na zemi nebo mezi kolejnicemi, ztratil možnost volné dispozice, a že ohledně nich pominul faktický výkon jeho držby. Držba dle § 171 tr. zák.